

پا نصد
ضربُ المثل تُرکی

گردآورنده و نویسنده:

علی اصغری همدانی

PN ۶۵۱۹
۶ الف ۴ ت ۱
۱۳۹۲
اصغری همدانی، علی، ۱۳۴۷-
پانصد ضرب المثل ترکی / گردآورنده و نویسنده
علی اصغری همدانی
همدان: انتشارات مفتون همدانی، ۱۳۹۲، ص ۶۳
شابک: ۳-۳۴-۸۶۸۵-۹۶۴-۹۷۸
۱. ضرب المثل های ترکی الف. عنوان.
۳۹۸/۹۹۴۳۶۱

عنوان کتاب: پانصد ضرب المثل ترکی
نویسنده و گردآورنده: علی اصغری همدانی
ناشر: انتشارات مفتون همدانی - ۲۵۲۰۵۹۶-۸۱۱
چاپ و صحافی: گیتی شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ: اول ۱۳۹۲
امور رایانه: کامپیوتر طلوع، اولیائی، ۲۵۲۰۷۰۶
شابک: ۳-۳۴-۸۶۸۵-۹۶۴-۹۷۸
قیمت: ۲۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	پیش گفتار.....
۹	مقدمه.....
۱۷	حرف آ.....
۲۱	حرف ألف.....
۲۶	حرف باء.....
۲۹	حرف پ.....
۳۰	حرف تاء.....
۳۲	حرف جیم.....
۳۳	حرف چ.....
۳۴	حرف حاء.....
۳۵	حرف خاء.....
۳۶	حرف دال.....
۳۸	حرف راء.....
۳۹	حرف زاء.....
۴۰	حرف سین.....

- ۴۲..... حرف شین
- ۴۳..... حرف صاد
- ۴۴..... حرف عین
- ۴۵..... حرف غین
- ۴۶..... حرف فاء
- ۴۷..... حرف قاف
- ۵۱..... حرف کاف
- ۵۳..... حرف گاف
- ۵۵..... حرف لام
- ۵۶..... حرف میم
- ۵۷..... حرف نون
- ۵۸..... حرف واو
- ۵۹..... حرف هاء
- ۶۱..... حرف یاء

پیش گفتار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خوانندگان گرامی!

با عرض سلام و ادب و تقدیم احترام به محضر مبارک شما، به استحضارتان می‌رساند، کتابی که اینک در مقابل و پیش روی شما قرار دارد، در بردارندهٔ بیش از پانصد مثل یا ضرب المثل به زبان شیرین ترکی همدانی - آن هم به لهجهٔ مربوط به منطقهٔ رزن، قروه، درجزین و روستاهای اطراف آن دو - می‌باشد.

در این جا تذکر چند نکته لازم به نظر می‌رسد:

۱- انگیزهٔ این جانب از گردآوری، تنظیم و تدوین این مجموعه، علاقه به زبان مادری خود و حفظ و نگهداری مثل های آن و انتقال آنها به نسل های جوان حال و آینده می‌باشد.

۲- مثل های موجود در زبان شیرین ترکی، بسیار زیاد و حتی می‌توان گفت غیرقابل شمارش اند، آنچه که ما در این مجموعهٔ کوچک آورده ایم، قهراً بخش بسیار کوچک و ناچیزی از آن همه است.

۳- مثل های موجود در زبان ترکی هم مانند مثل های موجود در هر زبان دیگری شامل مثل های مثبت و آموزنده و مثل های منفی و بدآموز است که ما در این مجموعه، حتی الامکان از آوردن مثل های نوع دوم اجتناب و پرهیز کرده ایم.

۴- بدون تردید، این مجموعه دارای نقص ها و کاستی های فراوانی است که از خوانندگان ارجمند ملتمسانه می خواهیم با رهنمودها و راهنمایی های خود در جهت رفع آن نقص ها و کاستی ها، کمک های لازم را به ما ارائه دهند و ما را رهین منت خود سازند و ما، در همین جا از فرصت استفاده کرده و پیشاپیش از لطف و بزرگواری شان تقدیر و سپاسگزاری می کنیم.

ما، نام این کتاب را «پانصد مثل ترکی» گذاشتیم و امیدواریم که این کتاب نیز مانند سایر کتابهای منتشره این جانب مورد اقبال عموم مردم عزیز قرار گرفته و برای شان مفید فائده واقع بشود، انشاء... تعالی.

صبح شنبه ۲۳ / شهریور / ۱۳۹۲

همدان - علی اصغری همدانی

مقدمه

شامل:

۱- [مَثَل ها، به چه معنی هستند؟]

۲- مَثَل ها، چند نوعند؟

۳- مَثَل ها، از کجا می آیند؟

www.ketab.ir

۱- [مَثَل ها، به چه معنی هستند؟]

«مَثَل»، سخن کوتاه و مشهوری است که به قصه ای عبرت آمیز یا گفتاری نکته آموز اشاره می کند و جای توضیح بیش تر را می گیرد.

کلمه «مَثَل»، عربی است و کلمه فارسی آن «مثل» است. وقتی مَثَل گفتن صورت بی ادبانه پیدا کند، آن را «مَتَلک» می گویند.

البته «ضرب المثل»، یک ترکیب عربی است، به معنای «مَثَل زدن».

در همه زبان های دنیا، «ضرب المثل» فراوان است.

بعضی از مثل ها، در همه زبان ها، به هم شباهت دارند.

هر قدر تاریخ تمدن ملتی درازتر باشد، بیش تر در آن حادثه پیدا شده و مثل های بیش تری در آن وجود دارد و در زبان فارسی نیز ده ها هزار ضرب المثل وجود دارد.

۲- مثل ها، چند نوعند؟

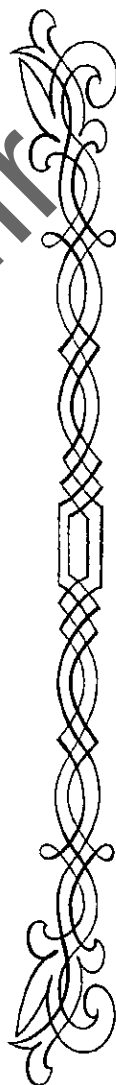
عبارت «مثل»، گاهی کوتاه است و در دو یا سه کلمه خلاصه می شود، مانند: «فیل و فنجان» که می فهماند دو چیز از جهت کوچکی و بزرگی با هم تناسب ندارند.

این مثل، در اصل دارای پنج کلمه بوده: «آب دادن فیل با فنجان»، ولی معمولاً با همان دو کلمه، به اصل مثل، اشاره می کند.

عبارت مثل، گاهی دراز است
مثل، گاه یک عبارت ساده است
و گاه یک خط شعر:

«شتر در خواب بیند پنبه دانه

گهی لپ لپ خورد، گه دانه دانه»

۳- مَثَل ها، از کجای آیند؟

بعضی از مَثَل ها، حاصل پندهای دانایان یا پیشوایان مذهبی یا تجربه های زندگی مردم هستند، این گونه مثل ها هم گفتار اشخاص نامدار تاریخی یا عادی بوده که در موقع خاصی خیلی به جا و مناسب بوده و از بس به ذوق دیگران خوش آمده، مشهور شده است.

بسیاری از مَثَل ها، نتیجه داستانی است، خواه حقیقی یا افسانه ای باشد، در حالی که مردم از داستان اصلی آن ممکن است بی خبر باشند، یا ممکن است در هر شهری به صورتی نقل شود.

بعضی از مَثَل ها، از یک قطعه شعر معروف گرفته شده اند، مانند: «از ماست که بر ماست!» که از شعر معروف «ناصر خسرو» گرفته شده است.^۱

البته، لازم به ذکر است:

همه مطالبی که در این جا بیان نمودیم، اگرچه به ظاهر مربوط به «مَثَل ها» و «ضرب المثل» ها در زبان فارسی است

^۱ - روزنامه اطلاعات: قسمت ضمیمه، ص ۵، مورخ پنج شنبه ۲۲ / فروردین / ۱۳۸۷.

ولی با اندکی دقت و تأمل در آنها، به آسانی می توان به این نکته مهم پی برد که تمام مطالب یاد شده، بدون هیچ کم و کاستی، در زبان شیرینی ترکی نیز سریان و جریان دارد.

www.ketab.ir